

Skrivumaskinur

seljast uppá sera lagalig av-
betalingsvilkur.

Maskinurnar kunnu siggjast
og roynast hjá umboðssolu-
manninum

M. Mørk,

Tel. 233. Tórshavn. Tel. 233.

Haand, og raader over saa veludviklet
et Handels-Apparat (Siloer m. m.); de
vil til enhver Tid kunne sprænge det
eventuelle Kartel, dersom dette skulde
skade Forbrugerne paa nogen Maade.
Man maa desuden huske, at et saa-
dant Samarbejde, et saadant Kartel
ogsaa har sine gode Sider, f. Eks. kan
det bidrage til at gøre det lokale
Korn- og Foderstofmarked relativt
stabilt, ved at hindre altså store Til-
førsler til visse Tider og altså stor
Tilbageholdenhed m. H. i. Indkøbene
i andre Tider. Naar blot Forbruger-
interesserne er tilstrækkelig stærkt
repræsenteret i Kartellet, vil dette
derfor være tvunget til at vise sig fra
den smukke Side.

Der er derfor her i Landet ingen
Anledning til at eksperimentere med
Statskornmonopol, som flere andre
Lande, navnlig Norge og Schweiz, har
gjort det. Disse Kornmonopoler har
iøvrigt været et Udslag af den agrar-
protektionistiske Politik, der ridet
forskellige Lande som en Mare; idet
Monopolet som Regel ikke har til-
sigtet at skaffe Forbrugerne i Landet
saa billigt Korn som muligt, men blot
at regulere Tilførselen under Hensyn
til Bøndernes særlige Interesser. Re-
sultatet har derfor blot været, at det
har kostet Borgerne som Helhed en
Masse Penge, der er gaaet lige i Bøn-
dernes Lommer.

Ogsaa de tyske Statsmyndigheder
har eksperimenteret med offentlige
Indgreb i Kornhandelen, vel ikke ved
at oprette offentlig Monopol, men ved
at engagere sig i et stort Kornhan-
dels-Koncern, den saakaldte Scheuer-
Koncern. Ganske vist ikke direkte,
men gennem de offentlige Kredit-
anstalter Rentenbankkreditanstalt og
Preussenkasse. Ved Overtagelsen af
den nævnte Koncern har disse Kredit-
anstalter betalt 27 Millioner Mark for
et Objekt, der siges at være højst 15
Millioner værd i Dag; Aktierne blev
selvfølgelig jobbet i Vejret, da det
blev klart, at de offentlige Kredit-
institutioner interesserede sig for
dem. Det er meget muligt, at denne
Kornhandel under den offentlige
Haand er meget betydningsfuld; men
det er klart, at kan man opnaa de Re-
sultater man tilsligter uden en saadan
Kapitalrisiko, er man bedre faren.

Hvis den danske Stat skulde gribe
regulerende Ind i Kornhandelen,
maatte det ganske naturligt blive med
det Formaal at skaffe Forbrugerne
(Landmændene og Møllerne) det bil-
ligst mulige Raastof. Men det er me-
get trivsel, om et Statsmonopol
ville kunne skaffe dette Raastof bil-
ligere frem end det alt nu bliver un-
der den eksisterende Markedsorgani-
sation.

Kul og Koks: Danmark maa som
bekendt importere hele sit Forbrug
af disse Varer fra Udlandet. En Im-
port, som andrager henvend 100 Mill.
Kr. aarlig. Det er Offentligheden til-
strækkelig bekendt, at de private Im-
portører i de senere Aar har arbejdet
paa at danne en Ring, dels ved Sam-
menslutning af hidtil selvstændige
Importfirmaer, dels ved Aftaler. Ringen
blev aabenbart saa nogenlunde
sluttet i Foraaret, hvilket gav sig Ud-
slag i et Par Prisforhøjelser, der i
høj Grad opskræmte den offentlige
Mening.

Under denne Episode fik man en
levende Fornemmelse af, hvor van-
skellig det er at konstatere, hvad der
maa anses for rimelige Priser. Me-
dene nemlig Forbrugerne mente, at
de blev plukket af den nydannede
Trust, hovedde Importørerne meget
bestemt, at Prisforhøjelserne kun lige
dækkede Importørernes nødvendige
Omkostninger og gav dem et beska-

dent Udbytte; hidtil havde Priserne
givet Underskud, hvilket i Længden
er uholdbart.

For rigtig at vurdere Kulrings-
Betydning maa man gøre sig klart,
at Forbruget af Kul og Koks er delt
i forskellige Hovedgrupper, hvoraf
de vigtigste er: Jernbanerne, Damp-
skibene (navnlig Rutebådene), Gas-
og Elektricitetsværkerne, Industrien
iøvrigt og Husholdningerne.

Jernbanerne, de store Dampskibs-
selskaber og de store Industrivir-
ksomheder importerer i stor Udstræk-
ning deres Kul selv, saaledes at en
Importtørring ikke kan genere dem.
Det samme gælder de offentlige In-
dustrier, altsaa fremfor alt de kom-
mune Gas- og Elektricitetsværke;
Københavns Kommune er selv Stor-
importør, og Provinsbyerne har en
Kulindkøbsforening, som gør dem
uafhængige af et eventuelt Importer-
Monopol.

Et saadant Monopol er altsaa sær-
lig til Gene for den mindre Industi
og Værkstederne. De private Hus-
holdninger er derimod mindre udsat
for Vilkaarligheder fra et Monopols
Side, fordi de kan købe Koks fra de
kommune Gasværke (Kul bruger
disse Forbrugere som bekendt i ma-
dre Udstrækning). Det System der er
gældende for vor Brændselsimport er
altsaa: Selvforsyning af de større
Erhvervsvirksomheder. Med Hensyn
til de private Husholdningers Forsy-
ning med Koks en vis latent Konkur-
rencetilstand mellem en Sammen-
slutning af private Importører og
kommune Institutioner, en Tilstand,
som formentlig normalt vil hindre
Hjælp fra Flaaing af Forbrugerne.
Det maa dog siges, at der er et mang-
lende Led i dette System, nemlig de
mindre Forbrugere (saade Virksom-
heder og private Husholdninger) For-
syninger med Kul. For at skabe Sik-
kerhed for Forbrugerne paa dette
specielle Felt burde f. Eks. Køben-
havns Kommune ogsaa sælge Kul,
hvilket den som bekendt ikke gør i
Øjeblikket.

Mineralolier: Landets Forsyning med
Benzin, Petroleum, Motorolier og
Smørelser, der tilsammen udgør om
kring 50 Millioner Kr. aarlig, beher-
skes ganske af tre internationale
Sammenslutninger, hvis Omraade og
Magt er af næsten utrolige Dimen-
sioner. Man hører undertiden om væld-
dige Priskampe mellem disse tre
Sammenslutninger, og Oliepriserne
har da ogsaa i nogle Aar ligget rela-
tivt lavt. Alligevel har Publikum en
levende Fornemmelse af, at denne
Priskamp ikke er saa bitter som det
ser ud til; dels er Priserne her i Lan-
det bestandigt de samme, hvad enten
man køber hos det ene Selskab eller
hos det andet, og dels tyder Selska-
bernes (særlig Moderselskabernes)
mangfoldige Indtægter paa, at Olien
ikke leveres saa billigt som den kunde
og burde. Publikum føler sig som til-
ver det flaaet; og visse Prisberegning-
er som Motorfolkernes Organisatio-
ner har ladet udføre synes at vise, at
denne Fornemmelse ikke er Udslag
af en indbildt Syge.

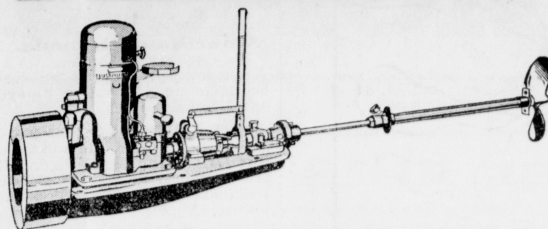
Kort sagt, Forbrugeren føler sig
stillet overfor et privat Monopol af
enorm Styrke; han føler sig magtes-
løs overfor denne Modstander og ser
hen til Staten som den eneste Magt,
der kan handle op med den.

Naar Tilstanden ligger saadan, sy-
nes det ogsaa rent umiddelbart rimel-
ligt, om det Offentlige griber Ind her,
enten ved at etablere fuldstændigt
offentligt Monopol paa Import af Mi-
neralolier eller ved at starte et Stats-
indkøbsorgan, som kunde tage Kam-
pen op med de samarbejdende - eller
i hvert Fald ens indstillede - Kon-
cerner.

En saadan Politik er imidlertid for-
bundet med uhyre Vanskeligheder,
væsentlig som Følge af, at Forbru-
gerne her staar overfor en interna-
tional Sælgersammenslutning, som
har udelukket Priskonkurrence mel-
lem sig.

Lýsingar

BOLINDER'S

ER IKKE DE BILLIGSTE MEN DE BEDSTE

VILHELM NIELSEN
THORSHAVN

Føroyskir keypmenn og reidarar

verða hervið mintir á, at útreiðslur til skipini verða tiknar
úr Hull við „Havhestinum“ 27. januar.

úr Keypmannahavn við „Tjaldrinum“ 14. februar og
„Havhestinum“ 16. februar.

P/f. SKIPAFELAGIÐ FØROYAR.

Skipstroyggir,

hvít og mislitað ull, keypst
til hægsta pris móti vørum. —

Anton Kragesteen,

Sverrisgata — Tórshavn.
Telefon 266.

Extraordinær Generalforsamling.

Færøernes Rederiforening afholder extraordinær Generalfor-
samling efter S/S „Tjaldur“s Ankomst fra Vaag den 8. Januar 1930.
Rederiforeningen.

FERÐASKRÁ

FYRI

e.s. „HAVHESTUR“

Úr Føroyum	27/12—29	20/1—30	8/2—30	26/2—30
Í Hull	30/12—	23/1—		2/3—
Úr —	7/1—30	27/1—		5/3—
Í Keypmannahavn ..		11/2—		
Úr —	9/1—	16/2—		
Í Alborg	11/1—		7/3—	
Úr —			9/3—	
Í Føroyum	13/1—	31/1—	19/2—	12/3—

¹ Í staðin fyri cykaskipið.

² — — — 18/3—30.

P/f. SKIPAFELAGIÐ FØROYAR
TÓRSHAVN

Danske Hjem's gamle yndede Ugeblad-
Righoldigt-underholdende-fodtst
Kun 1 Kr. 75 Øre
Kvarlaet: **Ugens Nyheder**
Kvartalet-Gratis
ULYKKESFORSIKRING-
Bestilles snarest hos
Posten eller Bladforhandleren

Galvaniseraðar tak- og húsaklædningsplátur

keypast bilgast frá **Poul Hansens** Heilsølu, Tórshavn.
Telefon 61. Telegramadresse VERITAS.

Lýsið í

„Føroya Social-Demokrat“

TE SKIPAFELAGIÐ FØROYAR
TÓRSHAVN
TELF. 171 & 200 — TELEGR.: SKIPAFELAGIÐ
Allir rættir
Føroyingar
taka bert vørur og
ferðast einans við
førum skipafelagsins.
P/f.
Skipafelagið Føroyar.

Bekendtgørelse.

Det bekendtgøres herved, at
Byraadets ordinære Møder i
1930 afholdes den 2. og 4. Onsdag
i hver Maaned, Kl. 8 Aften,
med Undtagelse af andet Møde
i December Maaned, der afholdes
den 29. December.

Thorshavn Byraad, den 28.
December 1929.

Tey gomlu bókasavnsúsin

eru til sølu. Tey, ið ætla sær at
bjóða upp á húsin,ugu geva
boð innan 1. februar 1930.

Sjórnin.

Auksjón

gvir ymiskar handilsvørur byrjar
týsdagin hin 14. í hs. Eisini
verður selt tveir bátar og nokur
sildagørn.

Chr. Geyti,
Kollafjørð.

Føroya skipara- og navigatørfelag

hefur ársaðalfund leygarkvöldið
18. januar kl. 8 í gamla skipara-
skúlanum undir Pisuvarða.

Dagsskrá:

- 1) Formaðurin greiður frá
farna árinum.
- 2) Grannskoðaður roknskapur
verður framlagdur.
- 3) Nevndarval.
- 4) Fiskamætarí í Klakksvík.
- 5) Hvalastigaráhrayn 1930.
- 6) Limagjaldið.
- 7) Útlendskir skiparar á føy-
oysskum skipum.
- 8) Skiparaløn og bestimanna-
løn 1930.
- 9) Ymist.

Nevndin.

Sjóvinnulánsgrunnurin.

Skrivstovan í Tórshavn (brá-
fengis í húsi Richards Longs) er
opin til inngjald av lutapeningi
hvønn gerandisdag kl. 4—5 s. p.
Máltr. 117.

Skjorter

svære, ublegede, realiseres á

200 Øre
stor Størrelse 225 Øre

Et Parti svært Tvis-

Lærred
48 Øre

mindste Forsendelse 10 Kr.

Sækkelageret,
St. Annæ Plads 10.
København K.

Tandlæge Kaaber

træffes atter fra Begynd. af Januar.